

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Självvärdering

Del 2. Ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Lärosäte: Högskolan Dalarna

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet **idrott och hälsa**

Skriv en självvärdering för den utbildning som leder fram till den examen som utvärderas. Lärosätet ombeds att göra en så reflekterande självvärdering som möjligt genom att identifiera styrkor och utvecklingsområden samt beskriva och värdera hur dessa hanteras för att säkra att hög kvalitet nås i utbildningen. Tyngdpunkten på självvärderingen ska ligga mer på värdering än på beskrivning. Lärosätet ombeds belysa med exempel. Observera att självvärderingen ska utgå från utbildningens aktuella förhållanden vid tidpunkten för självvärderingens inlämnande. Utgå från *Vägledning för utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå* och basera självvärderingen på de bedömningsgrunder som ingår inom följande bedömningsområden:

- förutsättningar
- utformning, genomförande och resultat
- studentperspektiv
- arbetsliv och samverkan

Självvärderingen består av en del 1 som är gemensam för lärosätets ämneslärarutbildningar och den delen ska inledas med en beskrivning av hur ämneslärarutbildningarna organiseras på en övergripande nivå, se del 1. Redogör i del 1 för ämneslärarutbildningens utbildningsvetenskapliga kärna (UVK) utifrån bedömningsområdena.

Självvärderingen har även en eller flera del 2. Här redogörs för utbildningens ämnes- och ämnesdidaktiska studier utifrån bedömningsområdena. Lärosätet ska inkomma med en del 2 för varje undervisningsämne¹ som omfattas av utvärderingen vid det aktuella lärosätet.

Observera att det i UKÄ:s beslut om urvalet av examensmål finns rekommendationer avseende i vilken del målen bör beskrivas. Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU) kan beskrivas både i del 1 och del 2. Redogör för VFU där det är relevant för lärosätets ämneslärarutbildning.

Självvärderingens olika delar ska tillsammans ge bedömargruppen en helhetsbild av ämneslärarutbildningen vid lärosätet, utan länkar till ytterligare information. Som bilaga till självvärderingens delar ifylls även en lärartabell. Om lärosätet anser att kursplaner eller utbildningsplaner krävs för att styrka något kan dessa laddas upp i UKÄ Direkt. UKÄ ber lärosätena att vara uppmärksamma på att:

¹ Matematik, svenska, samhällskunskap, idrott och hälsa, bild, dans och musik.

- Självvärderingen ska indelas i enlighet med angivna rubriker. Rubrikerna inklusive bedömningsgrunderna i mallarna får inte tas bort. Eventuella underrubriker kan lärosätet lägga till. Ändra inte mallarna utformning såsom marginaler.
- Del 1 ska inte överstiga 20 sidor med teckenstorlek 10,5 punkter, exklusive lärartabellen. Tillkommer gör UKÄ:s instruktioner som utgör totalt 8 sidor.
- Del 2 ska inte överstiga 15 sidor med teckenstorlek 10,5 punkter. Tillkommer gör UKÄ:s instruktioner som utgör totalt 8 sidor.
- Observera att självvärderingen INTE gäller kompletterande pedagogisk utbildning, KPU.

Förutsättningar

Personal

Bedömningsgrund:

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga/professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Relatera till ifylld och bilagd lärartabell.

Den grupp av högskolelärare som undervisar inom ämneslärarprogrammet inriktning idrott och hälsa (fortsättningsvis benämnt som inriktning IDH) är väl sammansatt, såväl avseende olika ämneskompetenser som avseende vetenskaplig kompetens. En klar majoritet av gruppen tillhör organisatoriskt ämnet Idrotts- och hälsovetenskap, medan två av adjunkterna i gruppen tillhör ämnet Medicinsk vetenskap. De disputerade högskolelärares specifika ämneskompetenser (läs forskningsområden) har tydlig koppling till skolämnet idrott och hälsa. Inom dessa kompetenser ryms:

- friluftsliv som kunskapsområde inom skolämnet idrott och hälsa samt bedömning av ämneskunskap inom idrottslärarutbildning (Backman),
- rörelseförmåga inom skolämnet idrott och hälsa samt inom idrottslärarutbildning (Nyberg),
- och motivation för fysisk aktivitet inom skolämnet idrott och hälsa (Isberg).

Eftersom lärargruppen som undervisar inom inriktning IDH är relativt liten undervisar alla lärarna i flera olika områden. Utöver undervisning i sina nämnda specifika ämneskompetenser innebär detta för de disputerade lärarna undervisning i:

- idrottspedagogik och idrottssociologi (Backman),
- humanbiologi, dans, lek, motoriska grundformer, barns rörelseutveckling, simning samt normkritik och inkludering inom skolämnet idrott och hälsa (Nyberg),
- betyg och bedömning inom skolämnet idrott och hälsa (Backman, Nyberg),
- hälsopedagogik samt mål- och nätspel (Backman, Isberg),
- vetenskapligt skrivande och undersökande arbete (Backman, Nyberg, Isberg).

För adjunkterna inom undervisningsgruppen gäller att några av dessa undervisar inom ett fåtal specialistområden, t.ex. inom näringslära (Gräfnings) och arbetsmiljö samt ergonomi (Bergman Brun). Övriga adjunkter undervisar tillsammans med lektorerna inom ett flertal olika områden i inriktning IDH såsom:

- barns rörelseutveckling, dans, lek och motoriska grundformer, samt betyg och bedömning i skolämnet idrott och hälsa (Löf),
- mål- och nätspel, simning, och gymnastik (Knutsson),
- friidrott (Isgren Karlsson)
- normkritik och inkludering inom skolämnet idrott och hälsa (Isgren Karlsson, Löf),
- orientering, humanbiologi samt längdskidor, utförsåkning och turåkning (Isgren Karlsson, Knutsson),
- idrottspedagogik och idrottssociologi (Löf, Knutsson),

- friluftsliv, skridsko, samt vetenskapligt skrivande och undersökande arbete (Isgren Karlsson, Knutsson, Löf),
- ergonomi och arbetsmiljö (Bergman Bruhn)

Det ska också tilläggas att två av adjunkterna i lärargruppen påbörjat doktorandutbildning med start ht18, en med inriktning mot idrottsdidaktik (Isgren Karlsson) och en med inriktning mot arbetsvetenskap (Bergman Brun). På kort sikt är försörjningen av lärarkompetens inom inriktning IDH god, dels mot bakgrund av att de flesta organisatoriskt är anställda tills vidare inom Idrotts- och hälsovetenskap vilket är det ämne som planerar, organiserar och genomför inriktning IDH, dels mot bakgrund av att studentgruppen är relativt liten (takbelopp på max 15 helårsstudenter i intag per år vilket i realiteten har resulterat i en grupp på 10 helårsstudenter efter en termins studier). Med nuvarande dimensionering kommer sannolikt uppdraget därmed inte att växa så snabbt och kompetensförsörjningen till inriktning IDH kan behållas relativt stabil. På lång sikt (5-7 år) infaller en pensionsavgång för en av de disputerade lärarna (Nyberg). Planen är att denna förlust av akademiskt kapital ska ersättas av de två lärare (varav Isgren Karlsson inom ämnet Idrotts- och hälsovetenskap) som nu har påbörjat doktorandutbildning och då kommer att ha disputerat och befordrats till lektorer. Detta skulle på så sätt bibehålla balansen mellan disputerade och adjunkter i lärargruppen.

Av sammanställningen över hur undervisningstiden fördelas inom lärargruppen framgår att andelen undervisning för de disputerade lärarna i gruppen (Backman, Nyberg, Isberg) är liten i förhållande till andelen undervisning för adjunkterna, framförallt de som är anställda inom Idrotts- och hälsovetenskap (Isgren Karlsson, Knutsson, Löf). Mot bakgrund av att de disputerade lärarna fortfarande är involverade i många av inriktningens undervisningsmoment är risken att deras insatser (ofta i form av föreläsningar) blir tillfälliga och snuttifierade. För att jämna ut balansen mellan undervisning av disputerade respektive adjunkter skulle de disputerade lärarnas undervisning i inriktning IDH behöva öka rent generellt. Dock är arbetssituationen komplex i och med att de disputerade lärarna också förväntas forska och har erhållit såväl interna som externa forskningsmedel med inriktning mot idrott och hälsa. För att möjliggöra en ökning av disputerade lärares undervisning kanske det på kort sikt kan finnas behov av ytterligare en disputerad lärare, förslagsvis med inriktning mot några av de rörelsekulturer som ingår i inriktning IDH i kombination med något av de ämnen (t.ex. idrottshistoria och idrottssociologi) som nu saknas inom den samlade kompetensen inom ämnet Idrotts- och hälsovetenskap (se Utbildningsmiljö nedan).

Även om den först antagna kullen inom inriktning IDH på Högskolan Dalarna ännu inte kommit till kursen för examensarbetet så finns det inom lärargruppen och utbildningsmiljön en god beredskap avseende vilken personal som kommer att ansvara för handledning och examination av självständiga arbeten. Inom Ämneslärarprogrammet på Högskolan Dalarna finns en intern riktlinje att handledare och examinatoreer för självständiga arbeten på avancerad nivå ska vara disputerade. Av lektorerna inom ämnet Idrotts- och hälsovetenskap är det Nyberg, Backman och Isberg som disputerat inom ämnen och frågor som berör skolämnet idrott och hälsa. Mot bakgrund av att det är dessa tre av lektorerna inom utbildningsmiljön som också undervisar inom nuvarande inriktning IDH kommer de med största sannolikhet att prioriteras för uppdragen som handledare och examinatoreer för självständiga arbeten inom inriktningen. Det ska dock framhållas att det utöver Nyberg, Backman och Isberg finns lektorer med kompetens inom såväl Pedagogiskt arbete som Idrotts- och hälsovetenskap som också kan handleda och examinera självständiga arbeten inom inriktning IDH. Det finns också en långsiktig försörjning av handledare med kompetens att handleda självständiga arbeten inom idrott och hälsa då en av adjunkterna (Isgren Karlsson) nyligen påbörjat forskarutbildning.

Förutsättningar

Utbildningsmiljö

Bedömningsgrund:

Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Inom ämnet Idrotts- och hälsovetenskap, där inriktning IDH planeras, organiseras och genomförs, finns en för inriktningen väl anpassad vetenskaplig och professionsinriktad utbildningsmiljö. Denna utbildningsmiljö rymmer också ett ansvar för Idrottstränarprogrammet. Utöver den kompetens som ryms inom inriktning IDH:s lärargrupp innehåller ämnet Idrotts- och hälsovetenskap också idrottsvetare med inriktning mot idrottsmedicin, idrott och media, idrottsfysiologi, träningslära, biomekanik och motoriskt lärande. Således kan utbildningsmiljön för inriktning IDH sägas vila på en relativt bred idrottsvetenskaplig kunskapsbas. Dock saknas också i utbildningsmiljön fördjupad kompetens inom vissa idrottsvetenskapliga discipliner såsom idrottshistoria och idrottspsykologi.

Forskningen inom den idrottsvetenskapliga utbildningsmiljön är stark och särskilt framstående inom idrottsdidaktik, idrottsfysiologi samt idrottsmedicin. Av de projekt med tydligast anknytning till inriktning IDH kan nämnas "Rörelse som ämneskunskap inom idrottslärarutbildningen" (Nyberg, Backman, internfinansierat), "Att röra sig annorlunda" (Barker, Nyberg, Larsson, VR-finansierat) och "Övergångar från idrottslärarutbildning till undervisningspraktiker i idrott och hälsa" (Backman, Nyberg, Quennerstedt, Tolgfors, VR-finansierat). Inom den idrottsvetenskapliga utbildningsmiljön bedrivs också FoU som involverar lärare på flera olika akademiska nivåer (docent, lektor, adjunkt, doktorand). Det finns också ett nära samband mellan forskning och utbildning inom inriktningen IDH. Detta tar sig uttryck bl.a. genom att medarbetares publikationer används som kurslitteratur i kurser. Lärarutbildarna i de olika momenten anknuter också kontinuerligt till forskning inom respektive kunskapsområde i sin undervisning. Vidare har studenter inom inriktning IDH deltagit i idrottsdidaktiska forskningsprojekt som bedrivits av medarbetare inom den idrottsvetenskapliga utbildningsmiljön. Några av de idrottsdidaktiska forskarna är också aktiva inom forskningsgruppen SCOPE (Sports Coaching and Physical Education) som bedrivs i samarbete mellan Högskolan Dalarna och Göteborgs Universitet samt i den interna forskningsgruppen REPS (Research Centre for Public Health and Sports).

Inom den idrottsvetenskapliga utbildningsmiljön genomförs regelbundna ämnesmöten. Vid dessa möten behandlas frågor som har med utvecklingen av ämnet att göra och alla medarbetare presenterar regelbundet sina pågående FoU-projekt. På så sätt fungerar utbildningsmiljön som ämnesutvecklande oavsett akademisk bakgrund. Av särskild betydelse för ämnesutvecklingen inom inriktning IDH är också det nätverk av idrottslärare i regionen för vilka ämnet Idrotts- och hälsovetenskap arrangerar regelbundna fortbildningsdagar och öppna föreläsningar. Dessa nätverksträffar är betydelsefulla inte minst för de verksamhetsförlagda lärarutbildare (VFU-handledarna) i regionen som tar emot idrottslärarstudenter från Högskolan Dalarna. Likaså är ämnesmiljön aktiv i att arrangera konferenser inom ämnet idrott och hälsa (senast SVEBI-konferensen i november 2018). Vid dessa presenterar ämnets medarbetare sin forskning, och

såväl idrottslärostuderter som aktiva idrottslärare tar del av aktuell forskning av betydelse för ämnet idrott och hälsa. Utöver detta har alla medarbetare i ämnet möjlighet att medverka i högre seminarier för de interna forskningsprofilerna Utbildning och Lärande samt Hälsa och Välfärd. För att utvärdera och utveckla inriktning IDH har också en särskild programansvariggrupp bestående av två disputerade (Nyberg, Backman) och en doktorand/adjunkt (Isgren Karlsson) tillsatts. Ytterligare utveckling av inriktning IDH vid Högskolan Dalarna sker genom att lärare och forskare inom inriktning IDH medverkar vid nationella sammankomster för lärosäten med idrottslärarutbildning, nationella konferenser med ämnesdidaktisk forskning i fokus samt i internationella nätverk för pedagogisk forskning (med special interest groups for physical education) såsom BERA (British Educational Research Association), ECER (European Conference for Educational Research), AARE (Australian Association for Research in Education) och AIESEP (International Association for Physical Education in Higher Education).

Liksom för övriga lärosäten med idrottslärarutbildning är antalet sökande studenter en avgörande faktor för inriktning IDH:s framtid på Högskolan Dalarna. På så sätt befinner sig inriktning IDH på Högskolan Dalarna i en konkurrenssituation där utbildningens profil kan vara av stor betydelse. Sedan Högskolan Dalarna återfick examensrätt för inriktning IDH hösten 2016 har man i kursernas utformning haft som ambition att rikta fokus mot didaktik, normkritik och att tydligare i utbildningen artikulera (och tillsammans med studenterna utforska) innebörden av de centrala begrepp som också återfinns inom skolämnets styrdokument (t.ex. rörelseförmåga). Det normkritiska anslaget, samt artikerandet av ämnets centrala begrepp, kan därför sägas utgöra en profil för inriktning IDH på Högskolan Dalarna, som inte återfinns lika tydligt på andra lärosäten med inriktning IDH i landet. Att förtydliga denna profil ytterligare ser vi som ett utvecklingsområde. Vidare är det en tydlig profil att naturvetenskapliga kunskapstraditioner integreras med samhällsvetenskapliga inom inriktning IDH på Högskolan Dalarna.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

1. För ämneslärarexamen med **inriktning mot arbete i gymnasieskolan** ska studenten
  - visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Ämnesstudierna inom inriktning IDH består av fyra kurser á 30 hp (fortsättningsvis benämnt *Idrott 1-4*). *Idrott 1-3* är inriktade mot ämneskunskap och ämnesdidaktik medan *Idrott 4* utgörs av ett ämnesdidaktiskt examensarbete inom ämnet idrott och hälsa, vilket genomförs i slutet av utbildningen. För de studenter som väljer IDH som ingångsämne är *Idrott 1-3* de första kurser de läser på ämneslärarprogrammet. Dessa terminskurser är var för sig uppdelade på fyra (*Idrott 2*) eller fem (*Idrott 1* och *Idrott 3*) delkurser av varierande omfattning. Höstterminen 2016 startade den första gruppen studenter inriktning IDH sedan examenstillstånd erhållits året innan. Den första kullen studenter har således ännu inte läst *Idrott 4*, därav inga självständiga arbeten. För närvarande pågår arbete med att färdigutveckla formerna för kursen, ett arbete som leds av disputerade lärare som undervisar i inriktning IDH.

Urvalet av de ämneskunskaper som ingår i *Idrott 1-3* har sin bakgrund i olika motiv, vilka tillsammans skapar förutsättningar för studenterna att utveckla sådan ämneskompetens (se del 1) som vi menar krävs för yrkesutövningen. För det första grundar sig valet i de kunskapsområden som framhålls i styrdokumentet för ämnet idrott och hälsa i grundskolan och gymnasieskolan. För det andra utgår kursinnehållet från de ämnesdiscipliner som finns representerade inom ämnet idrottsvetenskap. För det tredje grundar sig valet av ämneskunskaper i forskning om skolämnet idrott och hälsa och idrottslärarutbildning. Avslutningsvis har en viktig utgångspunkt varit Skolverkets specificering av vilka ämneskunskaper lärare med inriktning 7-9 respektive gymnasiet bör ha för att vara behöriga att undervisa inom ämnet.

Ett exempel på ett kunskapsområde som har betonats inom *Idrott 1-3* är friluftsliv. I inriktning IDH tar detta sig uttryck i att friluftsliv ingår som separata delkurser i var och en av kurserna *Idrott 1-3*. Dessa delkurser behandlar olika innehåll med en progression avseende olika svårighetsnivåer i friluftsliv. *Idrott 1* behandlar naturnära och hållbart friluftsliv, simning och livräddning, orientering och kartkunskap, friluftsliv på is. Tanken bakom valet av innehåll i friluftslivutbildningen inom *Idrott 1* har varit att studenterna ska lära sig fakta och färdigheter inom ämneskunskap och ämnesdidaktik i friluftsliv. I *Idrott 2* behandlas vinterfriluftsliv genom olika former av skidåkning och färd på skidor; och i *Idrott 3* behandlas färd på vatten och lägerliv.

Tanken bakom valet av innehåll i friluftsutbildningen inom *Idrott 2* och *3* har varit att studenterna ska utveckla djupare förståelse och förtrogenhet för friluftsliv, bland annat med avseende på grupprocesser, ledarskap och hållbar utveckling som övas under färd. Delkurserna i friluftsliv kan därmed ses som ett exempel på ett ämnesområde där studenterna får möta en progression och får möjlighet att utveckla väsentligt fördjupade ämneskunskaper. Motiven till betoningen på friluftsliv i inriktning IDH är att friluftsliv har en central position i skolans styrdokument för ämnet och även i Skolverkets syn på viktig ämneskunskap för lärare i idrott och hälsa. Forskning visar även att det finns en problematik kring undervisning i friluftsliv i skolan då det undervisas till liten del och i former som tveksamt kan definieras som friluftsliv.

Ytterligare ett kunskapsområde som har en tydlig progression i *Idrott 1-3* och som utgör ett exempel på väsentligt fördjupade ämneskunskaper är dans och rörelse till musik. I *Idrott 1* och *Idrott 2* ingår dans i delkurser som omfattar flera olika rörelsepraktiker medan dans i *Idrott 3* är en egen delkurs. I *Idrott 1* ska studenterna utveckla grundläggande färdighet och förståelse för musikens puls, rytm, uppbyggnad och karaktär (med rörelseinslag av gymnastiska övningar) genom att gruppvis skapa ett rörelseprogram till musik. Här berörs även olika sätt att uttrycka känslor och stämningar till musik. I *Idrott 2* är syftet att vidareutveckla studenternas färdighet och förståelse för musikens puls, rytm, uppbyggnad och karaktär genom två olika uppgifter. I den ena uppgiften (Dans som träningsform) ska studenterna parvis skapa och leda ett träningsprogram till musik som kurskamraterna kan följa. I den andra uppgiften (Dans som kulturell form) ska studenterna gruppvis tolka en dansbeskrivning inom kulturell dans och lära ut denna till kurskamraterna. I *Idrott 3* utvecklar studenterna sin förtrogenhet med dans i delkursen "Rörelse, rytm och dans". Detta sker genom att de, parvis och individuellt, skapar, genomför och undervisar i olika former av expressiv dans och kulturell dans. Motiven för valet av dans och rörelse till musik som ämneskunskap i *Idrott 1-3* är detsamma som för valet av friluftsliv, dvs. stark betoning i skolämnets styrdokument, betoning av Skolverket som behörighetsgrundande ämneskunskap samtidigt som forskning visar på en problematik i implementeringen av dans i skolans undervisning.

I de flesta av de delkurser och enskilda uppgifter som är inriktade på ett ämnesinnehåll (t.ex. lek, dans, gymnastik, simning, mål- och nätspel, friidrott, skidåkning, hälsa, ergonomi, nutrition etc.) kombineras praktik (ibland i form av rörelse) med någon form av reflektions- eller analysdel i uppgiften. Denna reflektions- eller analysdel är oftast skriftlig men kan också vara muntlig och anknyter till den litteratur som hör till uppgiften. Uppgifterna har ofta inriktning mot att utveckla den ämnesdidaktiska förmågan, dvs. förmågan att planera, organisera, genomföra och utvärdera undervisning (ibland med fördjupat fokus på något av dessa moment), medan man i något fall fokuserar på ämnesinnehållet enbart som ämneskunskap (dvs. utan att inkludera den ämnesdidaktiska förmågan).

Exempel på fördjupad insikt i forsknings- och utvecklingsarbete inom inriktning IDH finns inom det ämnesinnehåll som innehåller en fördjupad progression genom kurserna *Idrott 1-3* (såsom nyss nämnda friluftsliv samt dans och rörelse till musik). Det finns också inom det övriga ämnesinnehåll i *Idrott 3* som ges betydande utrymme, t.ex. delkursen i *Hälsopedagogik* på 6 hp. Den fördjupade insikten i forsknings- och utvecklingsarbete inom delkursen *Hälsopedagogik* består dels i att studenterna läser i huvudsak vetenskapliga publikationer (t.ex. avhandlingar och peer-reviewgranskade artiklar eller kapitel) och skriver om dessa, dels i att studenterna genomför en egen undersökande intervjustudie inom det hälsoprojekt som ingår i delkursen och där får ställa sina empiriska resultat i relation till aktuell forskning inom hälsopedagogik.

Två exempel på angelägna utvecklingsområden inom inriktning IDH är idrottspsykologi och idrottshistoria. Som nämnts under beskrivningen av utbildningsmiljö så saknas i ämnet IHV den fördjupade kompetensen

inom dessa områden idag. Idrottspsykologi finns med i begränsad omfattning genom en föreläsning om motivation i delkursen *Hälsopedagogik i Idrott 3* och ämnet idrott och hälsas historia berörs endast på en mycket grundläggande nivå i den avslutande delkursen inom *Idrott 1, Idrott som samhällsfenomen* 5 hp. Eftersom utbildningsmiljön sannolikt inte kommer ha möjlighet att rekrytera nya lärare med dessa relativt begränsade kompetensprofiler inom den närmaste framtiden framstår det som rimliga lösningar att antingen kompetensutveckla lärare inom dessa områden eller vända sig till externa föreläsare från andra lärosäten inom dessa områden. Detta är speciellt angeläget eftersom Skolverket anger idrottspsykologi och idrottshistoria som behörighetsgivande ämneskunskaper för lärare i idrott och hälsa.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

2. *Visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.*
3. *Visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Om detta redogörs för i del 1 gör en hänvisning.

Som beskrivs i självvärderingens del 1 utgör examensmål 2 och 3 två olika sidor av den nyckelkompetens som vid Högskolan Dalarna benämns *vetenskaplig kompetens*, varför måluppfyllelsen av dem även här behandlas gemensamt. Kunskapsdelen av den vetenskapliga kompetensen (mål 2) behandlas framför allt i UVK-kursen *Vetenskapsteori och utbildningsvetenskaplig forskning* 7,5 hp, vilken beskrivs i del 1. Här beskrivs endast de specifika delar av den vetenskapliga kompetensen som de studerande förväntas utveckla inom ramen för de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna i inriktning IDH, i synnerhet det avslutande självständiga arbetet.

Samtliga kurser inom inriktning IDH vilar på vetenskaplig grund på så sätt att man i kursernas innehåll utgår från, och förhåller sig till forskning inom respektive område samt att alla delkurser innehåller vetenskaplig litteratur. Den genomgående tanken inom *Idrott 1-3* har varit att studenterna ska möta en progression avseende den vetenskapliga kompetensen, alltifrån de texter studenterna läser och själva skriver till de teorier och metoder som används i undersökande arbeten i respektive kurs.

I *Idrott 1* möter studenterna i sin första kurs på ämneslärarprogrammet en delkurs (*Introduktion till idrottsvetenskap*, 3,5 hp) där ämnesintroducerande innehåll blandas med högskoleintroducerande innehåll, som i detta fall handlar om grunderna i vad det innebär att läsa på högskolenivå. Utöver fokus på ämnet idrottsvetenskap får studenterna i denna kurs lära sig om innebörden av vetenskap i relation till vardagskunskap, vad det innebär att läsa, förstå och beskriva vetenskapliga texter samt att hålla isär författares budskap och egna åsikter. I denna delkurs skriver också studenterna en inlämningsuppgift där studenterna introduceras till betydelsen av referenshantering och formalia.

I slutet av *Idrott 1*, när studenterna gått igenom ytterligare tre delkurser där de fått återkoppling på vetenskapligheten i deras skrivande, läser de en delkurs (*Idrott som samhällsfenomen*) där de, efter att ha tagit del av föreläsningar och medverkat i seminarier kring idrottspedagogik och idrottssociologi (både i skola och på fritid), samt inledande om vetenskapsmetodik, under handledning formulerar ett undersökningbart problem, definierar vilket empiriskt material som behöver samlas in (fritt val utan styrning) och sedan genomför en grundläggande bearbetning och analys av materialet. I examinationsuppgiften ligger fokus på att presentera materialet (ca 5-7 sidor) på ett förståeligt sätt samt diskutera detta i relation till forskning inom området. Eftersom delkursen avser att introducera till vetenskapsmetodik, samt till kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, behandlas dessa områden bara på ett grundläggande plan. Studenterna får dock en god introduktion till den vetenskapliga process som inbegriper att kritiskt och systematiskt samla in och analysera empiriskt material.

Under *Idrott 2* fortgår arbetet med studenternas vetenskapliga skrivande och progressionen avseende krav på inlämnade texter i delkurserna sker gradvis. I *idrott 3* möter studenterna inledningsvis en delkurs (*Hälsopedagogik*, 6 hp) där de inom ramen för ett skolförlagt projekt, får fördjupa sig inom intervju som metod. Studenterna genomför kortare intervjuer (ca 20 min) med ungdomar i åk 8 om deras hälsa. Därefter transkriberar, bearbetar och analyserar studenterna intervjuerna. Under detta arbete får studenterna undervisning i vad som utmärker en innehållsanalys. Dokumentationen av intervjuerna sker i form av ett vetenskapligt arbete enligt uppsatsmodell som omfattar ca 10-15 sidor. Här ska analysen av det egna materialet ställas i relation till tidigare forskning, och i förekommande fall även teorier, om ungdomars hälsa. Studenterna får i denna kurs viss insikt i konstruktion och insamling av enkät i och med att det inom skolprojektets ram genomförs en enkätinsamling. Lärandeprocessen för studenterna i det skolförlagda projektet är uppbyggd enligt en princip där studenterna ska undervisa, undersöka och återkoppla i nämnd ordning. Först undervisar studenterna eleverna i olika hälsoinnehåll. Därefter undersöker studenterna elevernas syn sin hälsa, samt analyserar och dokumenterar denna hälsosyn. Slutligen får studenterna återkoppla sina resultat, dels till skolans personal (däribland lärare i idrott och hälsa), dels till elevernas föräldrar. Genom denna process ges studenten möjlighet att bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten.

Den vetenskapliga progressionen i inriktning IDH kommer tydligast till uttryck genom undersökande arbeten i *Idrott 1*, delkurs 5 (*Idrott som samhällsfenomen*) och i *Idrott 3*, delkurs 1 (*Hälsopedagogik*). Grundtanken i dessa kurser är att det successivt ska ställas högre vetenskapliga krav rent generellt, men också att olika delar i den vetenskapliga processen betonas särskilt i vissa av kurserna. I *Idrott 1* läggs betoning på formuleringen av undersökningbar fråga samt att det insamlade materialet organiseras och presenteras så att det blir förståeligt på en deskriptiv nivå. I *Idrott 3*, som beskrivits, läggs betoning på analys av det insamlade materialet. Det är framför allt under kursen *Idrott 4* som den studerande ges möjlighet att utveckla förmågan att "kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet" (mål 3). På ett övergripande plan kan sägas att studenterna som läser *Idrott 4* ska genomföra ett examensarbete på avancerad nivå omfattande 30 hp vars syfte är att dels förbereda för den kommande yrkesrollen som ämneslärare i idrott och hälsa, dels förbereda för forskarutbildning. Som framhålls i del 1 av självvärderingen (som behandlar UVK) så förbereds studenterna inför examensarbetet i vetenskapsteori och kvalitativa samt kvantitativa forskningsmetoder inom UVK-kursen *Vetenskapsteori och utbildningsvetenskaplig forskning*. Generellt kan om den avancerade nivån sägas att kraven på vetenskaplighet i form av metodologi, analys och teoretisk förankring är höga. I *Idrott 4* läggs, utöver nämnda delar, särskild betoning på teoretisk förankring.

Trots att *Idrott 4* inte genomförts än går det dock att identifiera några utvecklingsområden redan nu:

1. Ett område handlar om att tydligare belysa för studenterna vilka vetenskapliga perspektiv och teorier som är förekommande inom idrottsforskningen i allmänhet och i den ämnesdidaktiska forskningen om idrott och hälsa i synnerhet. Studenten behöver få möta vetenskapliga perspektiv och teorier inom den idrottsdidaktiska forskningen gradvis och ännu tydligare i *Idrott 1-3* för att sedan få en sammanfattande bild i *Idrott 4*.
2. En annan utmaning handlar om att tydliggöra den vetenskapliga progressionen under *Idrott 1-4* ytterligare. Det handlar om att identifiera vilka vetenskapliga krav man ska ställa i början av studenternas utbildning, vilka krav man ska ställa i slutet, och sedan lägga upp en rimlig progression däremellan. Även om det finns en vetenskaplig progression även i dagsläget, så kan den bli ännu tydligare artikulerad.
3. Ytterligare ett utvecklingsområde handlar om att ta ställning till på vilket sätt man har möjlighet att inom ämneskursernas ram arbeta med olika typer av kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt vilka metoder som lämpar sig bäst för vilka typer av forskningsfrågor. I dagsläget ges studenterna en mycket allmän och grund orientering av olika forskningsmetoder i *Idrott 1*, därefter går man lite djupare avseende intervju som metod i *Idrott 2*. När det gäller övriga vetenskapliga metoder, såsom observation, textanalys, enkät, etc., får studenterna endast begränsad kunskap om dessa inom inriktning IDH, dvs. utöver den mer heltäckande genomgång som görs inom UVK-kursen *Vetenskapsteori och utbildningsvetenskaplig forskning* samt genom de vetenskapliga artiklar som ingår som kurslitteratur i inriktning IDH. Givetvis kommer studenterna att få mer vetenskaplig förberedelse inom ramen för *Idrott 4*, men sannolikt behöver vi också inom *Idrott 1-3* erbjuda studenterna en bredare, och idrottsanknuten, orientering om vetenskaplig metod.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

4. *Visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.*
5. *Visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.*

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Om detta redogörs för i del 1 gör en hänvisning.

Som framgår av del 1 av HDa:s självvärdering utgör mål 4 och 5 delar av den nyckelkompetens vi benämner didaktisk kompetens dvs. de specifika lärarkunskaper och förmågor som de blivande lärarna förväntas utveckla för att på vetenskaplig grund – från läroplansteoretisk till ämnesdidaktisk – kunna leda och ansvara för egen pedagogisk verksamhet. Huvuddelen av denna didaktiska kompetens förväntas de studerande utveckla under sina studier av den utbildningsvetenskapliga kärnan och under de verksamhetsförlagda delarna av utbildningen, såsom de beskrivs i självvärderingens del 1. I denna del 2 redogörs endast för hur de mer ämnesspecifika aspekterna av den didaktiska kompetensen behandlas inom de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna.

I planeringen av kurserna *Idrott 1-3* har utgångspunkt tagits i diskussionen om betydelsen av ämneskunskap och av ämnesdidaktisk kunskap. Enligt viss forskning hävdas att förmågan att *planera, genomföra och utvärdera undervisning i idrott och hälsa* (en ämnesdidaktisk kunskap) förutsätter att läraren också har utvecklat en fördjupad kunskap *i, om och genom det rörelse- och/eller hälsoinnehåll* (en ämneskunskap) som undervisningen avser (något som ibland kan vara kunskap *i, om och genom* en idrott). Problemet med detta synsätt är, dels att det ofta är för stor tids- och resursbrist för att hinna utveckla både ämneskunskap och ämnesdidaktisk kunskap i allt det innehåll som ämnet omfattar, dels att det ibland tenderar att bli alltför stort fokus på ämneskunskap på bekostnad på den ämnesdidaktiska kunskapen. Vissa anhängare av detta synsätt menar att all ämnesdidaktik bör utvecklas under VFU-kurser medan ämneskurserna bör tillägnas "ren" ämneskunskap. Annan forskning hävdar att den ämnesdidaktiska förmågan i idrott och hälsa i viss mån är generell och att idrottsläraren därför klarar sig med en grund ämneskunskap snarare än en fördjupad sådan. Problemet med detta synsätt är ämneskunskapen ibland tenderar att bli negligerad.

Inom inriktning IDH på Högskolan Dalarna har ambitionen varit att finna någon form av medelväg, där strävan varit att ta vara på det bästa ur de två synsätten som åskådliggjorts något polariserat här ovan. Eftersom alla tre inledande ämneskurser har benämningen "med didaktisk inriktning" i ämnesnamnet så är det uppenbart att ämnesdidaktik värderas högt. I planeringen av *Idrott 1-3* har tanken varit att göra ett selektivt urval av rörelse- och hälsoinnehåll att fördjupa sig inom snarare än ett smörgåsbord med lite av allt. Vidare har det funnits en tanke om att kombinera ämneskunskap och ämnesdidaktik inom detta selektiva urval. I många av delkurserna inom inriktning IDH möter studenterna uppgifter där de förväntas visa en ämnesdidaktisk kunskap (t.ex. att undervisa i ett nätspel) men där ämneskunskapen också ska synliggöras (t.ex. att undervisa i ett nätspel baserat på sin rörelseförmåga och sin kunskap om kulturella traditioner, regler, teknik, taktik och vanliga problem).

Ett exempel på från *Idrott 2* där ambitionen har varit att kombinera ämneskunskap och ämnesdidaktik är i uppgiften "Grundläggande principer inom mål- och nätspel". I uppgiften anges ämnesdidaktik i det att den studerande ska "planera och genomföra undervisning i ett mål- eller nätspel som konstruerats av studiegruppen". Samtidigt anges som ämneskunskap att den studerande ska "visa rörelseförmåga såväl som spelförmåga inom tilldelat mål- och nätspel som ett av flera sätt att undervisa". Det ska framhållas att detta sätt att kombinera ämneskunskap och ämnesdidaktik är relativt vanligt förekommande inom de uppgifter som studenter möter i inriktning IDH. Ett annat exempel på examinationsuppgift där enbart ämneskunskapen fokuseras är i orientering i *Idrott 1*. Här ska studenten "sätta ut tre kontroller vid positioner som din lärare visar dig på kartan". Syftet med att enbart fokusera studentens förmåga att orientera sig efter kartan i *Idrott 1* är att denna förmåga kan ses som en förutsättning för att kunna arrangera ämnesdidaktiska övningar i orientering under säkra former (vilket studenterna får göra under färder i friluftslivet i *Idrott 2* och *3*). Ytterligare ett exempel på en uppgift där ämneskunskapen prövas, men som inte handlar om att studenten ska demonstrera rörelse, är i paruppgiften "Olika simsätt och simhopp" från *Idrott 1*. Här ska den studerande visa att denne kan "observera, reflektera kring och utforska vad det innebär att kunna simma på ett komplext sätt, ge förslag på hur er kamrat kan utveckla sitt simmande samt formulera er kring rörelser." Forskning har visat att såväl lärare som lärarstudenter i idrott och hälsa behöver utveckla förmågan att identifiera och artikulera vad det innebär att kunna något i en rörelsepraktik. Denna förmåga kan ses som ett komplement till ett gängse och traditionellt synsätt på ämneskunskap för lärare i idrott och hälsa vilket ofta innebär att kunna röra sig enligt idrottens givna normer.

Det ska framhållas att kurserna i inriktning IDH innehåller många uppgifter där studenterna får planera, genomföra och utvärdera undervisning, dvs. idrottsdidaktiska uppgifter. Oftast sker dessa övningar i relation till kurskamrater, men i någon kurs också i relation till skolbarn (t.ex. i det skolanknutna hälsoprojektet i delkursen *Hälsopedagogik* i *Idrott 3*). På så sätt kan många av de ämnesdidaktiska uppgifterna i inriktning IDH sägas väl förbereda studenterna för deras första VFU-period som följer efter *Idrott 3*. Även om den ämnesdidaktiska förmågan och ämneskunskapen har upplevts gå att förena på uppgiftsnivå blir undervisningen ofta väldigt knapp rent tidsmässigt. Med den samtida högskolediskursens stora betoning på formulering av uppgifter som är möjliga, rimliga och relevanta att betygsätta har detta också fört med sig att det behövs rejält med resurser för att bedöma dessa uppgifter, något som ibland tenderat att ske på bekostnad av lärarledd undervisningstid. Att ropa på mer tid för undervisning och bedömning är varken en rimlig eller en långsiktig lösning på problemet. En framkomlig väg kan vara att göra urvalet av innehållet i kurserna än mer selektivt. Ytterligare möjligheter kan ligga i att synliggöra vilka kunskapsnivåer som förväntas (eller krävs) av studenterna när de påbörjar studierna till idrottslärare samt att än tydligare betona att studenterna förväntas öva/träna/studera även utanför lärarledd undervisning.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt i examensordningen.

Mål

5. Enligt UKÄ:s rekommendationer beskriver lärosätet måluppfyllelsen för det utvalda examensmålet i självvärderingens del 1.

Utformning, genomförande och resultat

Jämställdhet

Bedömningsgrund:

Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Redogör för hur det säkerställs att studenterna uppnår den del av examensordningens mål som gäller jämställdhet, dvs. visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Jämställdhetsperspektivet (avseende kön) är en del av ett övergripande jämlikhetsperspektiv (avseende kön, klass, etnicitet och funktionsnedsättning) som genomsyrar alla kurser inom inriktning IDH. En genomgående idé är att studenterna i *Idrott 1-3* ska möta och utveckla normkritiska perspektiv. I arbetet med jämställdhet mellan könen innebär det att studenterna får lära sig att förhålla sig kritiska till förgivettagna normer och värderingar avseende vad som betraktas som manliga respektive kvinnliga egenskaper och beteenden i idrott samt i skolämnet idrott och hälsa. För att möjliggöra fördjupning inom detta område ingår i *Idrott 1-3* några "kärnböcker", dvs. litteratur som återkommer i flera av de tre kurserna och som är central inom idrottspedagogik samt idrottsdidaktik. "Kärnböckerna" består av separata kapitel (vanligtvis i form av en antologi) som behandlar olika områden och perspektiv varav jämställdhetsperspektivet är ett återkommande sådant. Exempel på "kärnböcker" i *Idrott 1-3* är *Pedagogiska perspektiv på idrott* (Engström & Redelius), *Idrottsdidaktiska utmaningar* (Larsson & Meckbach), *Idrott och hälsa - igår, idag och imorgon* (Larsson), *Friluftslivets pedagogik* (Brugge, Glantz & Sandell), *Idrottsvetenskap - en introduktion* (Hedenborg), samt *Rörelseförmåga – en bok om rörelse* (Nyberg & Larsson).

Jämställdhetsperspektivet är tydligt framskrivet i såväl grundskolans som gymnasiets generella läroplan. Likaså är det tydligt framskrivet i kursplanerna för idrott och hälsa i grundskolan och gymnasiet. Ett exempel på hur studenterna får möta jämställdhetsperspektivet i inriktning IDH är i en av delkurserna i *Idrott 1 (Idrott som samhällsfenomen, 5 hp)*. Genom föreläsningar, seminarier och läsande av litteratur lär sig studenterna om perspektiven kön, social klass och etnicitet innan de själva formulerar en undersökningssbar idrottspedagogisk eller idrottsociologisk fråga och sedan går ut och gör en mindre undersökning av denna fråga i en idrottslig kontext i eller utanför skolan. Andra exempel på hur jämställdhetsperspektivet kommer till uttryck återfinns i flera av delkurserna i *Idrott 2*. Här ska studenterna "analysera friluftsliv ur ett normkritiskt perspektiv" (*Friluftsliv med didaktisk inriktning 2, 4 hp*), och i dans ta hänsyn "till inkluderingsperspektiv och/eller normkritiskt perspektiv" (*Rörelse med didaktisk inriktning 2, 11 hp*). I *Idrott 3* sker ytterligare en betoning på det normkritiska perspektivet på så sätt att det behandlas i alla delkurser.

Utvärderingar av de första genomförda terminerna har visat att lärarutbildare inom inriktning IDH behöver lägga större vikt vid de normkritiska perspektiven, och däribland jämställdhet, för att studenterna ska kunna utveckla förmågan att använda dessa perspektiv i din undervisning. Hittills har kurserna utformats på så sätt att de normkritiska perspektiven ska finnas med i alla kurser. Ett annat val skulle kunna vara att fördjupad normkritik (och kanske än tydligare med avseende på vilken typ av normkritik) läses fokuserat i

någon eller några delkurser vilket också skulle kunna innebära en fördjupning för studenterna. Oavsett vägval behöver vi i inriktning IDH tydligare betona vilket eller vilka normkritiska perspektiv studenterna ska fokusera på i respektive delkurs och visa på redskap för att göra normkritiska analyser. Ytterligare ett utvecklingsområde är lärarutbildarnas undervisning om normkritiska perspektiv. Här har diskussioner förts om hur undervisningen som erbjuds studenterna uppfyller kraven på normkritiska perspektiv. Dessa diskussioner planeras att fortsätta så lärarutbildarna i de ämnesdidaktiska kurserna utvecklar en större förmåga att identifiera egna underliggande föreställningar om kön, etnicitet och funktionsvariationer.

Utformning, genomförande och resultat

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömningsgrunder:

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

I självvärderingens del 1 beskrivs kortfattat HDa:s övergripande och gemensamma system för kvalitetsarbete som fick omdömet godkänt i den UKÄ-granskning som gjordes 2017. I denna del beskrivs endast det operativa kvalitetsarbete som bedrivs på ämnes- och kursnivå.

Inom inriktning IDH inleds varje kurs (såväl *Idrott 1-3* som delkurser) med en genomgång om vad kursen som helhet och lärandemålen innebär. Här förklaras vilket innehåll som behandlas, vilka arbetsformer som ingår i kursen och hur kursen kommer att examineras. Vid dessa genomgångar återknyts också till vad tidigare kursutvärderingar har visat och vilka ändringar som gjorts. Då studentgrupperna är relativt små sker en tät och kontinuerlig kontakt mellan lärarutbildare och studenter. Systematiska halvtidsavstämningar genom kursråd och kurslag med studentrepresentanter har ännu inte tillämpats men är ett utvecklingsområde. Uppföljning och kursutveckling sker genom kursvärderingar, dvs. enkäter som skickas till studenterna via mail, vilka tillsammans med synpunkter från lärare i kurserna och examinator utför grunden för kursutvärderingar. I den mån det är möjligt eftersträvas att hinna gå igenom studenternas svar på kursvärderingarna tillsammans med dem. Kursutvärdering för respektive kurs återkopplas därefter till ämnesansvarig innan konkreta ändringar vidtas.

Ett exempel på när synpunkter som framkommit i samband med kursutvärderingar lett till förändringar var i utvärderingen av *Idrott 1* HT 2017. Här framgick att studenterna i delkursen *Rörelse med didaktisk inriktning 1* hade svårigheter att förstå de lärandeteorier och teorier om barns och ungdomars rörelseutveckling som behandlats i kursen. Detta visade sig främst vid bedömningen av en hemtentamen. Detta föranledde en grundlig översyn av hur lärarna hjälpte studenterna att via undervisningen i de olika rörelsekulturer som ingick i delkursen (lek, dans och gymnastik) få förståelse för hur undervisning kan formas och analyseras utifrån dessa teorier.

Ytterligare exempel på där studenterna får värdera sin utbildning i relation till vad kollegor från fältet berättar är de tillfällen då externa föreläsare bjuds in till inriktning IDH:s kurser. Externa föreläsare har i kursen *Idrott 3* anlåtats vid ett flertal tillfällen. Vid externa föreläsningar bjuds också i den mån det är möjligt nätverket av regionens idrottslärare in att medverka. Att möta forskare och lärare som är verksamma utanför Högskolan Dalarna kan för studenterna fungera som en indikator på om deras utbildning har relevant anknytning till fältet och till forskning inom idrott och hälsa. Som nämnts har kursråd och kurslag där studentrepresentanter under terminens gång få träffa lärarrepresentanter (förslagsvis inte

undervisande lärare) identifieras som ett utvecklingsområde. Tillsättning av detta har varit upp till diskussion men har hittills inte implementerats på grund av tidsbrist. Detta är dock ett utvecklingsområde då gemensam uppföljning av kursernas innehåll, utformning och genomförande under terminens gång kan ses som en integrerad del av studenternas reflektion över sitt eget lärande.

Studentperspektiv

Bedömningsgrund:

Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Arbetet med att inkludera studenternas perspektiv i inriktning IDH sker på olika sätt. Som nämnts avslutas samtliga fyra kurser á 30 hp med kursvärdering via enkätverktyg där studenterna ges möjlighet att ha synpunkter på kursens lärandemål, innehåll, undervisning, examination, litteratur och lärare. Det studenterna upplever som begränsande med denna möjlighet till inflytande är att deras synpunkter inte kommer dem själva till del utan istället endast efterföljande studenter. Ett utvecklingsområde ligger i att formalisera en möjlighet till kontinuerlig feedback direkt efter avslutad delkurs, dvs. under terminens gång snarare än enbart i slutet av terminen. I nuvarande utformning ges studenterna inte på ett systematiskt och regelbundet sätt möjlighet till återkoppling under terminens gång och det leder till att det i slutet av en termin kan vara svårt att minnas vad man tyckte om en delkurs som ligger tidigt på terminen. Detta är ett potentiellt utvecklingsområde då gemensam uppföljning av kursernas innehåll, utformning och genomförande under terminens gång kan ses som en integrerad del av studenternas reflektion över sitt eget lärande.

Studentgrupperna i inriktning IDH är relativt små (10-15 studenter) vilket underlättar möjligheten för lärarutbildare att lära känna studenterna. Att lärarutbildare känner samtliga studenter behöver dock inte innebära att studenterna känner att de vågar öppna upp om sina synpunkter på kurser. Snarare kan det vara så att studenter upplever en ännu starkare begränsning på grund av det beroendeförhållande de har i förhållande till lärarutbildarna. Som tidigare nämnts handlar ytterligare ett utvecklingsområde också om att formalisera möten inom varje kurs där studentrepresentanter kan träffa lärare från ämnet Idrotts- och hälsovetenskap för att ge synpunkter på kursen.

En viktig del av studenternas perspektiv på utbildningen handlar också om att lärarutbildarna i inriktning IDH beaktar forskning om idrottslärarutbildning som bl.a. visar på att studenterna uppfattar rörelseförmågan som viktigare än undervisningsförmågan. Detta är en föreställning som problematiseras och diskuteras i utbildningen, såväl i litteraturseminarier som i praktiska workshops under terminens gång. Lokalt belyses också idrottslärarstudenters perspektiv på utbildningen på just Högskolan Dalarna genom att studenterna har fått möjlighet att delta i en intervjustudie om rörelseförmågans betydelse för idrottslärare och hur denna förmåga bedöms inom inriktning IDH. När studien har publicerats är avsikten är att återkoppla denna till studenter i inriktning IDH.

Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund:

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Inom inriktning IDH på Högskolan Dalarna sker samverkan med det omgivande arbetslivet på flera olika sätt. En viktig del av samverkan handlar om nätverket av idrottslärare inom regionen. Detta nätverk upprätthålls av lärarutbildare inom inriktning IDH. I samverkan med Pedagogisk Utveckling Dalarna (PUD), har ämnet en lång tradition av att varje termin bjuda in regionens idrottslärare till en kostnadsfri fortbildningsdag inom ett tema med relevans för skolämnet idrott och hälsa. I syfte att skapa möten mellan inriktning IDH:s studenter och regionens verksamma idrottslärare, bjuds nätverket av idrottslärare också in till föreläsningar som ges inom ramen för inriktning IDH. Administrationen kring dessa fortbildningsdagar och öppna föreläsningar sker genom kontinuerliga mailutskick och korrespondens i sociala medier.

Eftersom de första tre kurserna inom inriktning IDH ligger först i ämneslärarprogrammet, och läses utan inslag av VFU, har de flesta studenterna som börjar inriktning IDH inga tidigare erfarenheter av undervisning inom idrott och hälsa annat än den de själva upplevt som elev. I syfte att ge studenterna en tidig bild av hur det är att arbeta med frågor om idrott och hälsa i skolan har en av delkurserna under den tredje terminen (*Hälsopedagogik*, 6 hp) en utformning som innebär samverkan med arbetslivet via genomförande av ett hälsoprojekt (Hälsa för Unga) på en skola i regionen. För närvarande genomförs hälsoprojektet på Åvestadalskolan i Krylbo för andra året i följd. Hälsoprojektet innebär att studenterna på inriktning IDH får agera hälsocoacher till varsin grupp elever i åk 8 (en hälsocoach på ca 10 elever). Hälsocoacherna hjälper eleverna att formulera hälsomål inom områden som rörelse, kost, sömn, kroppssyn och relationer och följer sedan individuellt upp hur varje elev lyckas förverkliga de egna hälsomålen under en period på tre till fyra månader. Studenterna gör också intervjuer med sina elever som de sedan använder som underlag för analys och dokumentation i kursens examinationsuppgift. Projektet innebär att studenterna tidigt får värdefulla insikter av arbete med hälsa i skolan genom intensiv samverkan med elever, lärare, skolläda och föräldrar. En utvecklingspotential ligger i att projektet förr eller senare kommer att behöva genomföras i samverkan med en ny skola. Fördelen med att utveckla samverkan med en och samma skola ligger i det stora kontaktnät och förtroende som byggs upp över tid. Fördelen med att byta skola ligger i att hälsoarbeten på skolor som deltagit efterhand kan bli självgående och därmed blir den totala effekten av samverkan större.